

PRÁCE S ATLASEM

Celkem 30 bodů

Potřebné vybavení: psací potřeby, pravítko, Školní atlas světa (Kartografie Praha, a. s.)

1

6 bodů

V nabídce pěti států je vždy jeden, který mezi ostatní nepatří. **Urči, o který pojem se jedná a zdůvodni, proč tento pojem mezi ostatní nezapadá.** Při zdůvodnění využij tematické oblasti níže. Ne všechny pojmy z výčtu využiješ. **U každé tematické oblasti je však třeba konkrétně jednou větou popsat, čím se vybraný stát v rámci tohoto tématu liší od ostatních.**

Tematické oblasti:

- výroba elektřiny
- hustota zalidnění
- bývalé kolonie
- převaha importu/exportu
- náboženství
- přirozený přírůstek obyvatel

a) Česko – Kanada – Uruguay – Gruzie – Thajsko

nepatří mezi ostatní: **Česko**

zdůvodnění: **přirozený přírůstek obyvatel: Česko má negativní přirozený přírůstek obyvatel NEBO ostatní čtyři státy mají pozitivní přirozený přírůstek obyvatel**

b) Omán – Lesotho – Niger – Bahamy – Botswana

nepatří mezi ostatní: **Niger**

zdůvodnění: **bývalé kolonie: čtyři zbylé státy bývaly v minulosti anglickými (NEBO britskými) koloniemi NEBO Jedná se o jedinou bývalou francouzskou kolonii.**

c) Francie – Rusko – Čína – Austrálie – Finsko

nepatří mezi ostatní: **Austrálie**

zdůvodnění: **výroba elektřiny: jediná Austrálie nevyrábí elektřinu v jaderných elektrárnách**

d) Saúdská Arábie – USA – Rusko – Venezuela – Norsko

nepatří mezi ostatní: **USA**

zdůvodnění: **převaha importu / exportu: u USA převažuje import / u ostatních čtyř států převažuje export**

Řešení: viz text

Hodnocení: za každý správně označený pojem, který nepatří do řady 0,5 bodu. Za správné zdůvodnění 1 bod (v bezchybném případě $1,5 \cdot 4 = 6$ bodů).

2

12 bodů celkem

a)

4 body

Národní parky se obvykle zřizují v oblastech, které jsou jen málo dotčeny civilizací a skýtají značné přírodní bohatství. Mají za úkol chránit, ale zároveň částečně i zpřístupňovat vzácné (často ohrožené) druhy rostlin, zvířat, případně celé ekosystémy. **Doplň chybějící buňky tabulky.**

Národní park	Chráněný biom (šířkové vegetační pásmo)	Stát, ve kterém se národní park nachází
Al-Džif'al-Kabir	Pouště a polopouště	Egypt
Haut Niger	Savany a suché stepy	Guinea
Gaujas	Lesy listnaté (opadavé) a smíšené mírného pásu	Lotyšsko
Šumava	Jehličnaté a listnaté lesy	Česko

Řešení: viz text

Hodnocení: za každý správně doplněný pojem 0,5 bodu.

b)

3 body

Rozhodni, zda jsou následující tvrzení pravdivá, či nikoliv – zakroužkuj PRAVDA, či NEPRAVDA. Pokud rozhodneš, že tvrzení nejsou pravdivá, oprav je. Tvrzení není možné opravit přidáním záporu do věty. Tučně zvýrazněná slova neopravuj.

a) CHKO **České středohoří** je plošně **největším** chráněným územím v České republice.

PRAVDA × **NEPRAVDA**

Oprava: **CHKO Beskydy**

b) NPR **Žákova hora** je součástí CHKO Žďárské vrchy.

PRAVDA × NEPRAVDA

Oprava:

c) **Stvořidla** jsou přírodní rezervace, kterou tvoří typický ekosystém rychle proudícího úseku řeky Sázavy.

PRAVDA × NEPRAVDA

Oprava:

d) **Třemšín** je nejvyšší horou **CHKO Brdy**.

PRAVDA × **NEPRAVDA**

Oprava: **Tok**

Řešení: viz text

Hodnocení: 0,5 bodu za každé správné určení pravdivosti, 0,5 bodu za správnou opravu tvrzení

c)

5 bodů

Za pomoci uvedených charakteristik napiš, o které chráněné území se jedná.

- a) Jde o velkoplošně chráněné území v Česku, které je vyhlášené vysokou přírodní rozmanitostí a biodiverzitou zejména vodních a mokřadních ekosystémů, a to i přesto, že historicky byla zdejší krajina významně formována rukou člověka. Paradoxem je, že kvalita vody zdejšího největšího vodního toku je hodnocena v některých úsecích v tomto chráněném území dokonce jako velmi silně znečištěná voda. Z hlediska půd zde najdeme nejčastěji zamokřené a nivní půdy, které nejsou příliš vhodné k rostlinné výrobě, ovšem z hlediska živočišné výroby je zdejší kraj proslulý jednou v českých poměrech specifickou komoditou. Z klimatického hlediska jde o oblast mírně teplou až teplou s průměrnou roční teplotou 7–8 °C a průměrný ročním úhrnem srážek 600–700 mm. Toto území patří mezi 10 největších chráněných územích Česka.

Název chráněného území: **CHKO Třeboňsko**

- b) Jde o chráněné území, které se nachází v mírném klimatickém pásu, ovšem na jeho samotné hranici s chladným klimatickým pásem. Vegetace je zde lesnatá – jde o jehličnaté, listnaté ale i smíšené lesy mírného pásu. Srážek zde padá poměrně velké množství - 500 až 2 000 mm za rok. Zajímavostí je, že se zde projevuje monzunové proudění hned dvakrát ročně. V letní sezóně přináší letní monzun dešťové srážky od Tichého oceánu. Naopak v zimním období zde můžeme pozorovat pravidelné monzunové proudění od asijského kontinentu, které je chladné a bohaté na vláhu, kterou nabere nad jedním z okrajových moří. Tento zimní monzun se projevuje poměrně vydatným sněžením a dalšími projevy zimního počasí. Právě díky sněhovým srážkám a hornatému reliéfu (nejvyšší vrchol tohoto národního parku má přes 2 200 m n. m.) je zdejší oblast oblíbená pro lyžování a další zimní sporty.

Název chráněného území: **Daisecu-zan**

Řešení: viz text

Hodnocení: za správně zodpovězenou úlohu a) 2 body, za správně zodpovězenou otázku b) 3 body

3

12 bodů celkem

a)

4 body

Sopky na Zemi vznikají buď v důsledku interakcí litosférických desek nebo nahromaděním magmatu v zemském plášti, tzv. horké skvrny. **V každém z následujících tvrzení je jedna nebo dvě chyby. Přečti si je a oprav všechna chybná slova kromě. Tučně zvýrazněná slova neopravuj.**

Sopka **Novarupta** ležící na Kamčatce vznikla na **divergentním** rozhraní Tichomořské a **Euroasijské** desky.

Oprava: **konvergentním (NEBO pohybem k sobě) Severoamerické.**

Sopka **Grímsvötn** leží na Islandu v severním Atlantiku, v oblasti výskytu horké skvrny, a její erupce je spojena s dalším přírodním problémem, konkrétně s **přibýváním** ledovců.

Oprava: **táním**

Sopka **Hekla** leží na Islandu a její případná erupce by ve srovnání se sopkou **Puyehue** mohla v okolí cca 100 kilometrů bezprostředně ohrozit **více** místních obyvatel.

Oprava: **méně**

Řešení: viz text

Hodnocení: za každé správně opravené slovo 1 bod.

b)

8 bodů

Investor plánuje vybudovat v jihovýchodní Asii nové strategické centrum. Při výběru lokality zohledňuje především geologickou stabilitu a co nejnížší riziko spojené s vulkanickou činností. **Na základě uvedených kritérií vyhodnot' čtyři nabízená místa. Seřad' je od nejvhodnějšího po nejméně vhodné a doplň, kolik kritérií každé místo splňuje.**

Kritéria

- Sídlo se nachází na horninách mezozoika nebo paleozoika
- Sídlo je vzdálené minimálně 200 kilometrů od nejbližší činné sopky
- Sídlo je dále než cca 300 kilometrů od horké skvrny
- Sídlo se nachází na pevnině, nikoliv na ostrově

Nabídka konkrétních míst

- a) v okolí města Bengkulu
- b) v okolí města Cà Mau
- c) v okolí města Melaka
- d) v okolí města Sanya

Pořadí vhodnosti sídla	Místo z nabídky a)-d)	Počet kritérií, které dané místo splňuje
Nejvhodnější místo	Melaka	4
Druhé nejvhodnější místo	Cà Mau	3
Třetí nejvhodnější místo	Bengkulu	1
Nejméně vhodné místo	Sanya	1

Řešení: viz tabulka, sídla Bengkulu a Sanya mohou být z hlediska pořadí vhodnosti sídla prohozena (hodnotitel v takovém případě uzná příslušný počet bodů).

Hodnocení: za každé správně doplněné sídlo do tabulky 1,5 bodu, za každé správné uvedení počtu splňujících kritérií 0,5